

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI
ECONOMICE „COSTIN C. KIRIȚESCU”

050711, București - România, Casa Academiei Române, Calea 13 Septembrie Nr. 13, Sector 5,

Tel: 021-318.81.06/2007; 021-318.24.69; Fax: 021-318.81.07;

Website: www.ince.ro; Email: office@ince.ro

EVOLUȚIA PREȚULUI GAZELOR NATURALE PRIN RESTRUCTURAREA SECTORULUI GAZELOR NATURALE

27 septembrie 2019

România – potențial hub de gaze naturale

Financialintelligence.ro & [Asociația Energia Inteligentă](#)

Filip Cârlea
Institutul Național de Cercetări Economice
Academia Română

Piața gazelor naturale are câteva atribute importante:

1. accesul liber,
2. interconectivitatea înăuntrul pieței europene,
3. eficiența,
4. decarbonarea,
5. Securitatea,
6.

Germania a încheiat 1 tratat bilateral cu GAZPROM pt. 30 ani, fără acordul Comisiei Energetice a UE.

Ungaria - ultimatum către ExxonMobil, conf. căruia, dacă nu adoptă o decizie până în sept. 2019, ref. la investițiile din Marea Neagră, atunci propune contract cu Gazprom.

Gazele naturale sunt folosite pentru:

1. încălzire locuințe,
2. producere energie electrică,
3. fabricare îngrășăminte pt. agricultură,
4. transporturi,
5. procese industriale etc.

Cerințe de calificare pt. a deveni HUB energetic (*gaze naturale*):

1. relevanță;
2. rezolvă potențiale dispute *ref. la structura și prețul gazelor naturale*;
3. pregătire din punct de vedere tehnic,
4. nivelul rezonabil de rezervă de gaze,
5. lichiditatea aferentă pieței de gaze naturale,
6.

România este cel mai mare producător din regiune:
- ca să fie hub, trebuie să se afle zona în care gaze naturale să intre, să circule, să iasă, să se consume, să se producă.

România joacă 1 rol regional și poate deveni "mic competitor" pentru Rusia, aproape monopol pe furnizarea de gaze naturale în regiune.

România, dacă dorește să devină hub de gaze naturale *trebuie:*

- 1. să ofere opțiuni de tranzit prin România,**
- 2. să ofere opțiuni de tranzacționare pe bursele românești,**
- 3. să se implice în acorduri de tranzacționare, încât volumul tranzacționat pe piața noastră să fie semnificativ mai mare decât volumul produs și consumator.**

Dacă producția de g.n. din Marea Neagră va ajunge la 8 mrd. m³/an, România poate ajunge la aprox. 20 mrd. m³/an.

La consum de 12 mrd. m³/an,

- surplusul trebuie exportat sau**
- să crească consumul intern.**

**→ Țările care vor cumpăra gaze din România,
vor achiziționa mai puțin gaze din în Rusia.**

Conducte de interconectare transfrontalieră

A. Interconectare cu UCRAINA:

1. Conducta de interconectare Orlovka (UA)–Isaccea (RO): DN 1000, Capacitate = 8,6 mld. mc/an și $P_{max} = 55$ bar;
2. Conducta de interconectare Tekovo (UA)–**Medieșu** Aurit (RO): DN 700, Capacitate = 4,0 mld. mc/an, și $P_{max} = 70$ bar.

B. Interconectare cu UNGARIA:

3. Conducta de interconectare Szeged (HU)–Arad (RO)-Csanadpalota: DN 700, Capacitate = 1,75 mld. mc/an și $P_{max} = 63$ bar.

C. Interconectare cu R. MOLDOVA:

4. Conducta de interconectare Ungheni (MO)-Iași (RO): DN 500, Capacitate = 1,5 mld. mc/an și $P_{max} = 50$ bar.

D. Interconectare cu BULGARIA:

5. Conducta de interconectare Ruse (BG)–Giurgiu (RO) : DN 500, Capacitate = 1,5 mld. mc/an și $P_{max} = 40$ bar.

Proiectul major de dezvoltare al coridorului Bulgaria-România-Ungaria-Austria – Faza I

BRUA-Faza I realizare următoarele obiective:

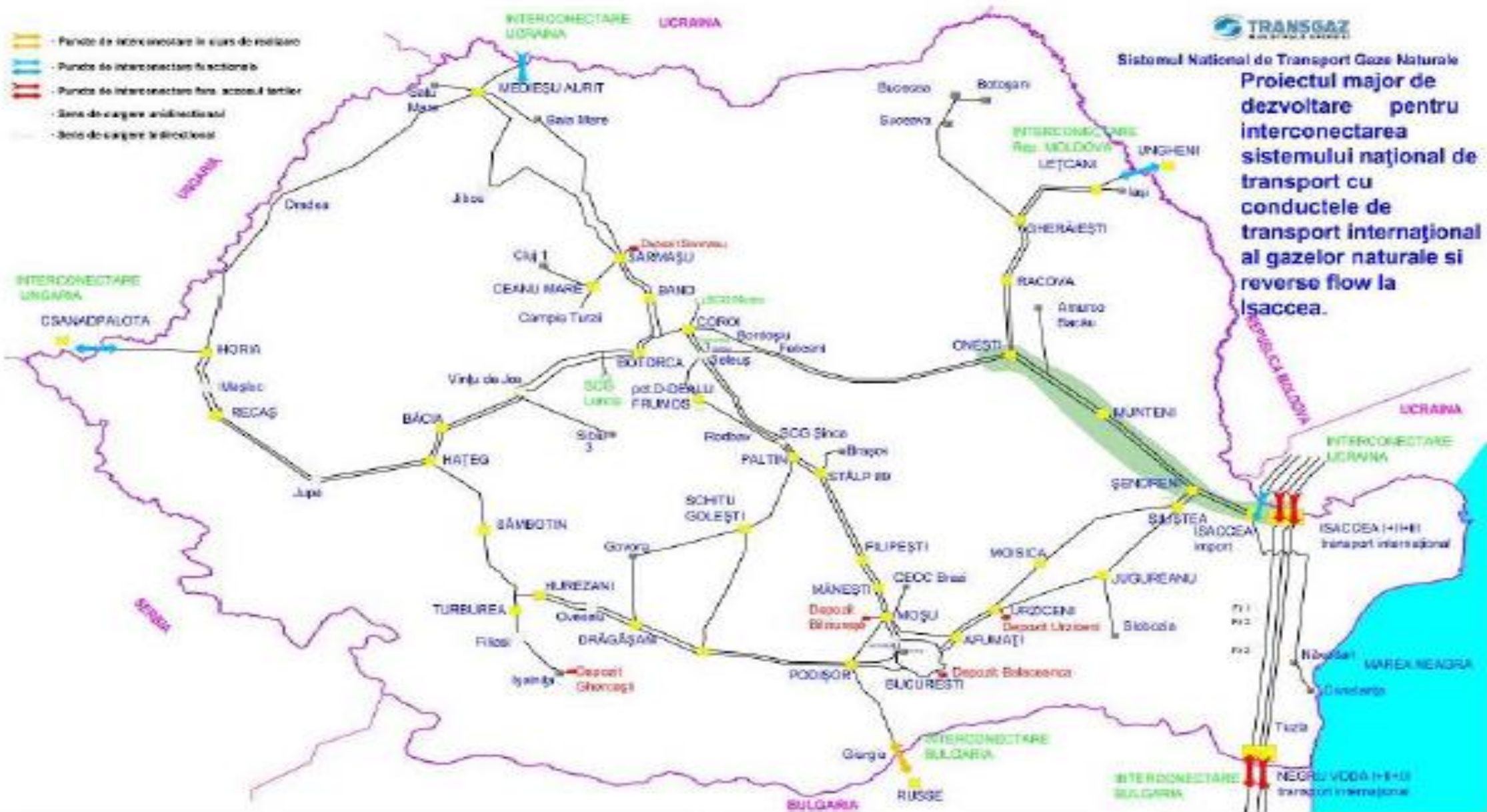
- **conductă Podișor–Recaș 32" x 63 bar, în lungime de 479 km:**

- **LOT 1 de la km 0 (în Conduce de interconectare transfrontalieră zona localității Podișor, Jud. Giurgiu), la km 180 (în zona localității Văleni, Com. Zătreni, Jud. Vâlcea);**
- **LOT 2 se execută de la km 180 (în zona localității Văleni, Com. Zătreni, Jud. Vâlcea), la km 320 (în zona localității Pui, Jud. Hunedoara);**
- **LOT 3 se execută de la km 320 (în zona localității Pui, Jud. Hunedoara), la km 479 (în zona localității Recaş, Jud. Timiș).**
 - **trei stații de comprimare gaze (SC Podișor, SC Bibești, SC Jupa), echipate cu 2 agregate de comprimare** *(unul în funcțiune și unul în rezervă), cu posibilitate de asigurare fluxul bidirecțional de gaze.*

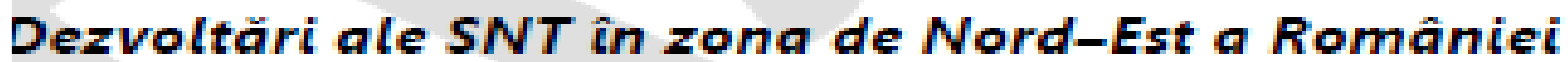
Conducta BRUA va fi, în mare parte, utilizată pentru:

- **tranzit de gaze, din unele țări în alte țări, tranzitând România;**
- **gaze rusești, livrate de Gazprom, către Europa prin Turkish Stream**
(din momentul în care capacitatea de transport este rezervată, nu se poate controla sursa de gaze naturale).

**- Harta proiectului major de dezvoltare pentru interconectarea SNT cu conducta de transport internațional
Tranzit 1 și reverse flow Isaccea**

EASTRING - gazoduct de interconectare cu flux bidirecțional,

1. conectează **Slovacia cu granița externă a UE** (*Turcia: zona de vest - cu potențial de gaze naturale din diferite surse*), prin Bulgaria, România, Ungaria;
2. capacitate anuală (225,500-451,000 GWh) 20 mld. mc.-40 mld. mc.,
3. Costuri: >1,6 miliarde € - doar partea României.

EASTRING-România

Proiectul EASTRING, promovat de EUSTREAM (gestionar infrastructură gazeiferă slovacă):
conductă cu flux bidirecțional pentru Europa Centrală și de Sud-Est;

- **scop - conectare sisteme de transport din Slovacia, Ungaria, România și Bulgaria**
pt. acces la rezerve de gaze naturale din reg. Caspică și Orientul Mijlociu.

EASTRING - gazoduct de interconectare cu flux bidirecțional cu o capacitate anuală între 225,500 GWh și 451,000 GWh (aprox. 20 mld. mc până la 40 mld. mc), care conectează Slovacia cu granița externă a UE prin Bulgaria, Ungaria și România

Implementare proiect în 2 faze:

- **Faza 1 - Capacitate maximă de 20 mld mc/an;**
- **Faza 2 - Capacitate maximă de 40 mld mc/an.**

EASTRING va asigura cea mai rentabilă rută de transport, directă, între platforme de gaze din vestul UE și Regiunea Balcanică/Turcia de vest - zonă cu potențial în a oferi gaze din diferite surse.

- **diversificarea rutelor de transport și a surselor de aprovizionare asigură siguranța în aprovizionare în regiune (țări din Europa de Sud-Est).**

-
- Neogen - potential slab
 - Paleogen - potential mediu
 - Paleozoic (Sil) - potential bun

Orice proiect trebuie să aibă justificare economică.
Dacă OMV ar relansa petrochimia și cu reabilitarea celorlalte 2 rafinării (ex. Petromidia...) ar crește consumul de gaze în industrie, ceea ce trebuie să preocupe decidenții.

Ex. îngrășăminte din combinate care nu produc, teoretic, ar putea fi relansată producția; nu se justifică economic, importul de îngrășăminte din Serbia, Ungaria sau Bulgaria, pt. că România dispune de gaze naturale – mai ieftine decât gazele pe care le cumpără Bulgaria, Ungaria și Serbia.

- Gaze naturale pentru producerea de energie electrică
(Producția de energie electrică: surse regenerabile, nucleară, lignit, gaze naturale... decizie strategică).

Consumul de gaze în sectorul rezidențial: crește numărul de locuințe la rețelele de gaze cu cca. 100.000/an (cca. 3%/an).

Șansele României să devină un stat important în regiune pe piața gazelor naturale - păstrarea poziției onorante în clasamentul Uniunii Europene:

- **a 3-a țară din UE privind dependența de import de resurse energetice (Danemarca & Estonia – primele 2 state UE);**
- **la nivel regional – Ro poate stabiliza piața competițională regională.**

Gazele naturale și petrolul utilizate în România determină:

- **locuri de muncă,**
- **valoare adăugată, cu efect multiplicator la nivel național,**
- **siguranță la producerea de îngrășăminte chimice pentru agricultură, cu prețuri mai competitive pentru agricultori.**

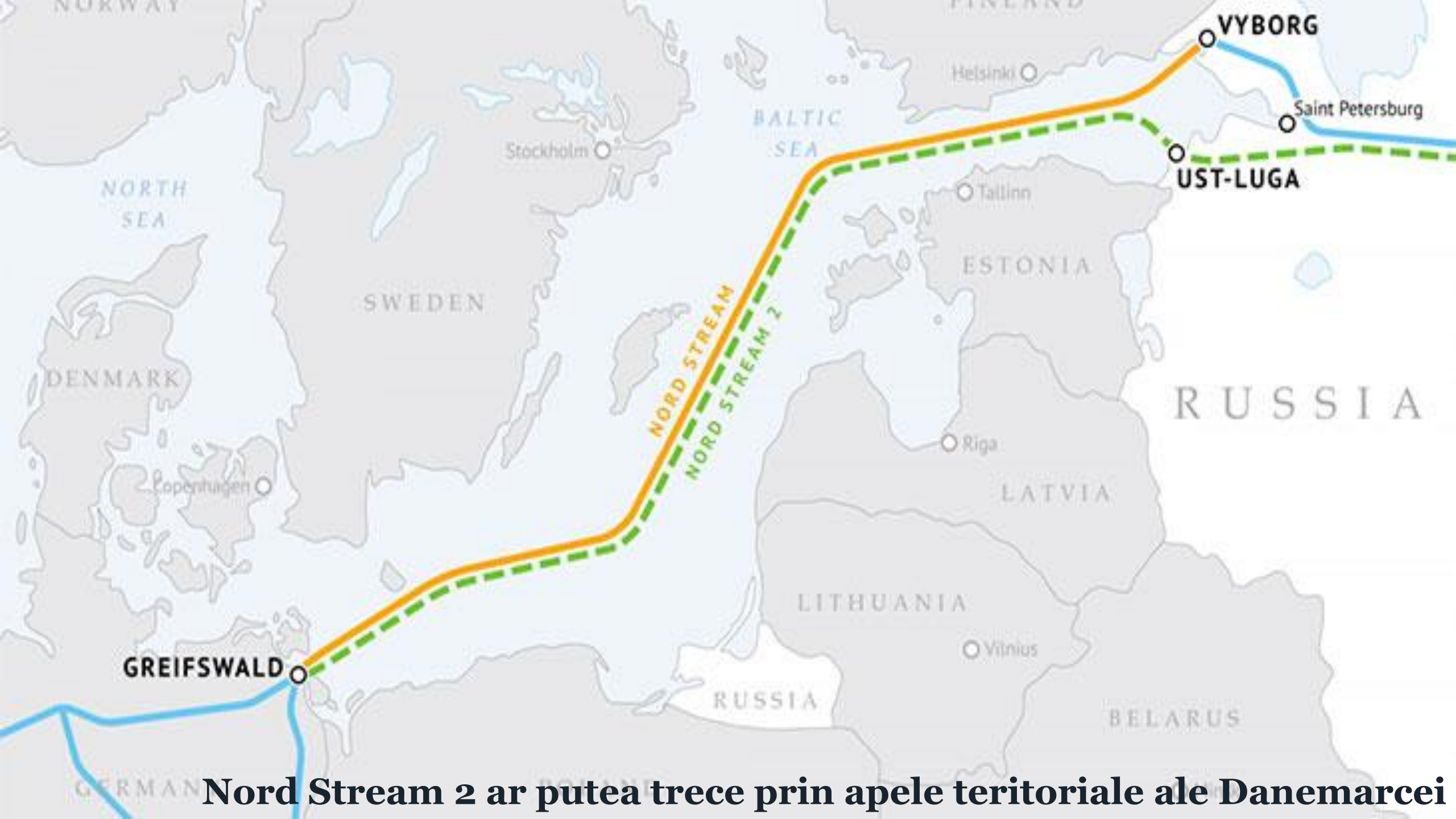
Consumul de gaze în sectorul rezidențial: crește nr. de locuințe incl. din mediul rural racordate la rețea cu cca. 100.000/an, aprox. 3%/an.

(ex. gospodării din dezvoltare/extindere orașe); ex.: București: cartiere de blocuri.....

- localitățile mici se pot conecta la surse de energie electrică pentru consum (casnic, încălzire, gătit etc.) în 10-15 ani, substituind gazele naturale
- În prezent, în mediul rural se consumă biomasă sub toate formele sale (coceni, lemne, rumeguș), cu randam. f. mic.

Trebuie să se acorde prioritate consumului în industrie și pt. export în R Moldova.

Gazele naturale sunt considerate combustibil energetic de tranziție - care, la un moment dat, se vor epuiza.

Nord Stream 2 ar putea trece prin apele teritoriale ale Danemarcei

**Orice întrebare/completare/recomandare dar, în special,
observațiile sunt binevenite!!!!!!!**